

HAVENSCHAP MOERDIJK

Concept Begroting 2018

Behoort bij het besluit van het Bestuur d.d. 5 april 2017.

Mij bekend

De secretaris,

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
PROGRAMMA FINANCIERING	4
PARAGRAFEN.....	5
EXPLOITATIEOVERZICHT EN MEERJARENPECTIEF	6
FINANCIËLE POSITIE EN MEERJARENPECTIEF.....	7
WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING.....	8
FINANCIERING EN TREASURY	9
BEDRIJFSVOERING.....	12
VERBONDEN PARTIJEN	12
BIJLAGEN	13
KADERNOTA	13
NOTA RESERVES EN VOORZIENINGEN	13
NOTA WEERSTANDSVERMOGEN.....	14
NOTA BEDRIJFSVOERING	14
NOTA VERBONDENPARTIJEN	14

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2018 van de bedrijfsvoeringsorganisatie Havenschap Moerdijk (hierna Havenschap).

Het Havenschap is vanaf 1 januari 2017 een bedrijfsvoeringsorganisatie die alleen nog maar als aandeelhouder en financier van Havenbedrijf Moerdijk NV (hierna Havenbedrijf) optreedt.

Deze begroting is geënt op het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten). Op basis daarvan dient de begroting te bestaan uit:

- Een beleidsbegroting, bestaande uit: een programmabegroting en een aantal verplichte paragrafen;
- Een financiële begroting, bestaande uit: een overzicht van baten en lasten met toelichting en een uiteenzetting van de financiële positie met toelichting.

Programma Financiering

Als gevolg van de verzelfstandiging per 1 januari 2017 resteren er geen activiteiten in het Havenschap Moerdijk, behoudens de taken als aandeelhouder en financieringsmaatschappij. Daarom wordt één programma "Financiering" geïdentificeerd.

Doelstelling en taken gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Havenschap Moerdijk

De taken van de Havenschap betreffen het bedrijfsmatig (doen) verrichten van werkzaamheden met betrekking tot het aandeelhouderschap van het Havenbedrijf en het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn, waaronder het verstrekken van eigen vermogen en financiering aan deze vennootschap en haar groepsvennootschappen alsmede het verwerven van gronden ten behoeve van het Havenbedrijf.

Verstrekken krediet

Het Havenschap stelt jaarlijks voor het komende jaar een kredietlimiet vast, bij voorkeur gelijktijdig met het vaststellen van haar begroting, maar uiterlijk op 1 augustus van ieder jaar. De hoogte van de kredietlimiet is niet hoger dan het kredietplafond ter grootte van € 280.000.000. Dit is vastgelegd in de kredietovereenkomst tussen Havenschap en Havenbedrijf.

De hoogte van de kredietlimiet wordt elk jaar bepaald en gebaseerd op de liquiditeitsplanning van het Havenbedrijf voor het komend kalenderjaar, met een opslag van 10% voor onvoorziene uitgaven van het Havenbedrijf.

De kredietlimiet voor 2018 bedraagt exclusief de financiering van het Logistiek Park Moerdijk (hierna te noemen LPM) € 147.100.000. Op het moment dat het Havenbedrijf de begroting voor 2018 heeft vastgesteld zal dit naar verwachting leiden tot het verzoek om een bijstelling van de kredietlimiet voor 2018.

Paragrafen

In het hoofdstuk Paragrafen zijn de volgende onderdelen terug te vinden:

- Exploitatieoverzicht en meerjarenperspectief
- Financiële positie
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Financiering en treasury
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen

Omdat het Havenschap geen lokale heffingen en tarieven, geen kapitaalgoederen, geen gronden in bezit heeft wordt in deze begroting geen paragraaf lokale heffingen en tarieven, paragraaf onderhoud kapitaalgoederen, en geen paragraaf grondbeleid opgenomen.

Exploitatieoverzicht en meerjarenperspectief

Programma Financiering	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal 2017- 2022
Rente baten	5.652	5.676	5.720	5.641	5.592	5.592	33.873
Garantiepremie	300	300	300	300	300	300	1.800
Totaal baten	5.952	5.976	6.020	5.941	5.892	5.892	35.673
Rente lasten	-5.652	-5.676	-5.720	-5.641	-5.592	-5.592	-33.873
Garantiepremie	-300	-300	-300	-300	-300	-300	-1.800
Totaal lasten	-5.952	-5.976	-6.020	-5.941	-5.892	-5.892	-35.673
RESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Het Havenschap kent alleen het programma Financiering. In bovenstaand overzicht zijn de baten en lasten van het programma Financiering voor 2017 tot en met 2022 weergegeven. De begroting 2018 laat een resultaat zien van € 0.

De garantiepremie geldt als vergoeding voor de deelnemers van het Havenschap, te weten de gemeente Moerdijk en de provincie Noord-Brabant, voor het garant staan van de verplichtingen van het Havenschap jegens Bancaire Instellingen.

Financiële positie en meerjarenperspectief

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beschikbaar op lange termijn						
Eigen Vermogen						
Algemene reserve	97.265 *	97.265	97.265	97.265	97.265	97.265
Totaal Eigen Vermogen	97.265	97.265	97.265	97.265	97.265	97.265
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer						
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	6.060	5.665	5.260	4.844	4.417	4.417
Kasgeldleningen (in combinatie met renteswaps)	125.513	127.996	127.949	125.574	122.103	122.103
Totaal vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	131.573	133.661	133.209	130.418	126.520	126.520
Totaal beschikbaar op langere termijn	228.838	230.926	230.474	227.683	223.785	223.785
Financiële vaste activa						
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	97.265 *	97.265	97.265	97.265	97.265	97.265
Lening u/g Havenbedrijf Moerdijk NV	131.573	133.661	133.209	130.418	126.520	126.520
Totaal financiële vaste activa	228.838	230.926	230.474	227.683	223.785	223.785
Totaal benodigd op langere termijn	228.838	230.926	230.474	227.683	223.785	223.785
Saldo beschikbaar als werkkapitaal	0	0	0	0	0	0

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

* In de 1e wijziging van de begroting 2017 was er ten onrechte van uitgegaan dat de deelneming in het Havenbedrijf Moerdijk NV gewaardeerd moest worden op de nominale waarde van de aandelen, zijnde € 50.000 in plaats van de (historische) verkrijgingsprijs, zijnde € 97.265.000. Dit betekent dat ook het eigen vermogen niet € 50.000 maar € 97.265.000 bedraagt.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het Havenschap heeft een bedrag van € 97.265.000 eigen vermogen beschikbaar om niet begrote financiële risico's te kunnen dekken. Dit bedrag is geheel aangewend ten behoeve van de financiële vaste activa (deelneming Havenbedrijf).

Algemene reserves (per 1 januari 2018) € 97.265.000

Het risico voor het Havenschap is het mogelijk afwaarderen op de waarde van de deelneming in het Havenbedrijf. De waarde van de deelneming wordt gebaseerd op verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde indien deze duurzaam is. Er zijn op dit moment geen aanwijzingen dat hier sprake van zou zijn.

Financiering en treasury

Algemeen

Voor het Havenschap geldt dat de passiva bestaat uit eigen vermogen en vreemd vermogen. Er is dus sprake van financiering met vreemd vermogen. In de kredietovereenkomst is opgenomen dat:

Het Havenbedrijf is gehouden er voor zorg te dragen dat het Havenschap te allen tijde aan haar verplichtingen uit hoofde van de Financieringsinstrumenten kan voldoen, voor zover deze Financieringsinstrumenten zijn benut om krediet aan het Havenbedrijf te verstrekken.

Aanvullend is het Havenbedrijf verplicht tot betaling van alle kosten die het Havenschap maakt om uitvoering te geven aan de kredietovereenkomst.

Een garantiepremie ter grootte van € 300.000 per jaar als vergoeding voor de deelnemers van het Havenschap, te weten de gemeente Moerdijk en de provincie Noord-Brabant. De vergoeding is voor het garant staan van de verplichtingen van het Havenschap jegens Bancaire Instellingen.

Algemene ontwikkelingen rentebeleid

Het herstel van de wereldeconomie zal naar verwachting in 2018 doorzetten onder invloed van de aantrekkende wereldhandel. De korte rentetarieven zullen laag blijven maar de lange rentetarieven zullen onder invloed van het gematigde economische herstel naar verwachting wat gaan oplopen.

Financieringsbehoefte en –positie

Aan het begin van 2018 bedraagt de financieringsbehoefte van Havenbedrijf Moerdijk NV naar verwachting € 131,6 miljoen. Deze zal in de loop van 2018 naar verwachting oplopen naar € 133,7 miljoen.

Leningenportefeuille o/g	Bedrag (x € 1miljoen)
Stand per 1 januari 2018	131,6
Nieuwe leningen	2,5
Reguliere aflossingen	0,4
Vervroegde aflossingen	0,0
Renteaanpassing (oud percentage)	0,0
Renteaanpassing (nieuw percentage)	0,0
Stand per 31 december 2018	133,7

De Raad van Bestuur heeft op 10 december 2007 besloten om toekomstige te ontwikkelen projecten niet meer per project maar op balansniveau te financieren met een variabele lening in combinatie met renteswaps. Een renteswap zet de rente typische looptijd van variabel om naar vast. Hiermee wordt het risico op rentestijgingen afgedekt. In onderstaand tabel zijn de details van de drie afgesloten renteswaps terug te vinden.

Overzicht renteswaps per 1 januari 2018	Ingangsdatum	Einddatum	Hoofdsom	Restantschuld 1-1-2018	Aflossing in 2018	Restantschuld 31-12-2018	Percentage
Rabobank	26-07-07	01-10-22	26.250	26.250	5.250	21.000	4,8500 vast
Rabobank	15-11-08	01-10-29	50.000	50.000		50.000	4,3600 vast
Deutsche Bank	16-02-09	01-10-23	50.000	50.000		50.000	3,6875 vast
Totaal			126.250	126.250	5.250	121.000	

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Tussen de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) en het Havenschap is financieringsovereenkomst gesloten met een jaarlijks stilzwijgende verlenging. Deze overeenkomst bestaat uit een kasgeldovereenkomst van maximaal € 145 miljoen zonder beschikbaarheidsgarantie en een krediet in rekening-courant van € 5 miljoen. Naar verwachting zal deze overeenkomst voor 2018 stilzwijgend verlengd worden.

Per 1 januari 2018 zal naar verwachting circa € 125,5 miljoen aan kasgeldleningen opgenomen zijn. Per 31 december 2018 zal dit naar verwachting circa € 128 miljoen zijn.

	Omvang per 01-01-2018	Omvang per 31-12-2018
Kasgeldleningen	125.513	127.996

Alle bedragen x 1.000 euro's (€)

Om het renterisico af te dekken is er eind 2018 een aanvullende renteswap of een vast geldlening van circa € 7 miljoen nodig.

De restant schuld op de opgenomen vaste geldleningen bedraagt per 31 december 2018 ca. € 5.666.000.

Vaste geldleningen	Ingangsdatum	Hoofdsom	Restantschuld 1-1-2018	Aflossing in 2018	Restantschuld 31-12-2018
BNG	22-08-2002	3.800	1.520	152	1.368
BNG	15-08-2005	600	379	23	356
BNG	15-08-2005	1.800	1.138	70	1.068
BNG	01-02-2005	1.000	672	37	635
BNG	15-01-2007	3.250	2.351	113	2.238
Totaal		10.450	6.062	395	5.666

Alle bedragen x 1.000 euro's (€)

Rekening-courant

Voor lopende betalingen kan gebruik worden gemaakt van de afgesloten rekening-courant overeenkomsten:

Rabobank max. faciliteit € 100.000

Bank Nederlandse Gemeenten max. faciliteit € 5.000.000

Tijdelijke belegging beschikbare geldmiddelen

Tijdelijke belegging van beschikbare geldmiddelen doen zich niet voor aangezien alle beschikbare geldmiddelen overgeboekt worden van Havenschap naar Havenbedrijf.

Toetsing aan de normen van de Wet Fido

Het risico van kortlopende financiering wordt beperkt met een zogenaamde kasgeldlimiet, volgens welke de totale omvang van de vlottende schuld op enig moment aan een maximum is gebonden, zijnde 8,2% van de begrotingsomvang. Voor het Havenschap komt dit in 2018 neer op een bedrag van 8,2% van € 5.976.000 is € 490.000. Door het afsluiten van rentederivaten met een looptijd langer dan een jaar (SWAP, etc.) rekent het Havenschap de aangetrokken kasgeldleningen niet tot de kortlopende financiering. Dit betekent dat er geen sprake is van een vlottende schuld.

Renterisiconorm

Terzake van de vaste financiering stelt de wet een norm waaraan het renterisico van de portefeuille als geheel moet voldoen. Deze norm wordt aangeduid als renterisiconorm en bedraagt 20% van de begrotingsomvang. Kasgeldleningen in combinatie met renteswaps worden opgenomen bij de opgave van de renterisiconorm. Het renterisico m.b.t. kasgeldleningen in combinatie met renteswaps doet zich in principe pas voor op de einddatum, of eventueel eerder op een break clause moment van het betreffende renteswap contract. Doelstelling is dat de leningenportefeuille zo wordt gespreid, dat de te lopen renterisico's gelijkmatig over de jaren worden gespreid. In 2018 vindt geen renteherziening plaats. Om het renterisico af te dekken is er eind 2018 een aanvullende renteswap of een vaste geldlening van circa € 7 miljoen nodig.

Het Havenschap voldoet daarmee aan de gestelde norm, zie ook onderstaande tabel:

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0	0	0
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0	0	0
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	0	0	0	0	0	0
3a	Nieuwe aangetrokken vaste schuld	2.665	2.483	0	0	0	0
3b	Nieuwe verstrekte uitzettingen	0	0	0	0	0	0
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	2.665	2.483	0	0	0	0
5	Betaalde aflossingen	386	395	452	2.791	3.898	438
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	386	395	0	0	0	0
7	Risico op vaste schuld (2 + 6)	386	395	0	0	0	0
	RENTERISICONORM						
8	Stand van de vaste schuld per 1/1	129.294	131.573	133.661	133.209	130.418	126.520
9	Het bij ministeriele regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%	20%	20%
10	Risiconorm van begrotingsomvang (minimaal 2.500)	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
	TOETS RENTERISICONORM						
10	Renterisiconorm	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
7	Renterisico op vaste schuld	386	395	0	0	0	0
11	Ruimte (+) c.q. Overschrijding (-) (10-7)	2.114	2.105	2.500	2.500	2.500	2.500

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Banken stellen geen eisen bij het verstrekken van kredieten aan het Havenschap, omdat uit artikel 16.1 van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Havenschap Moerdijk volgt dat de deelnemers garant staan voor door het Havenschap aangetrokken gelden.

Bedrijfsvoering

In het Havenschap vinden, behoudens het optreden als aandeelhouder en financier van Havenbedrijf, geen activiteiten plaats.

Het Havenschap heeft geen personeel in dienst. Het bestuurlijk proces en de voorbereiding van de besluitvorming wordt verzorgd door de secretaris van het Havenschap. Deze functie wordt gezamenlijk uitgevoerd door een medewerker van de gemeente en een medewerker van de provincie, waarbij in onderling overleg de werkzaamheden worden uitgevoerd en vervanging kan worden geregeld. De administratie wordt verzorgd door het Havenbedrijf. Wat het Havenbedrijf doet voor het Havenschap is vastgelegd in een overeenkomst van opdracht tot levering van diensten.

Verbonden partijen

Het Havenschap heeft een 100% belang in het Havenbedrijf.

Bijlagen

In de financiële beleids- en beheersverordening, vastgesteld in de Raad van Bestuur vergadering van 21 december 2016, is in artikel 2 vastgelegd dat:

- De Kadernota;
- De Nota reserves en voorzieningen;
- De Nota weerstandsvermogen;
- De Nota Bedrijfsvoering;
- De Nota Verbonden partijen;

als bijlagen bij de begroting worden gevoegd.

Onderstaande nota's zijn toegespitst op de situatie dat bij het Havenschap behoudens het optreden als aandeelhouder en financier van Havenbedrijf, geen activiteiten plaatsvinden. Vandaar dat onderstaande nota's een beknopt van toepassing zijnde uitwerking kennen.

Kadernota

De kadernota/-brief gaat in op de kaders waaraan de begroting dient te voldoen.

De begroting en het meerjarenperspectief dienen jaarlijks zelfstandig sluitend te zijn.

De begroting wordt opgesteld in overeenstemming met de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten).

Nota reserves en voorzieningen

De nota reserves en voorzieningen gaat in op welke reserves en voorzieningen het Havenschap kent en hoe het Havenschap met deze reserves en voorzieningen omgaat.

Op de reserves en voorzieningen zijn o.a. artikel 41 tot en met artikel 45 van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) van toepassing.

Reserves zijn onderdeel van het eigen vermogen (artikel 42 BBV). Stortingen en onttrekkingen dienen via de winst- en verliesrekening te lopen en bij de winstbestemming c.q. verliesbestemming ten gunste of ten laste van de betreffende reserve te worden gebracht.

Het Havenschap kent alleen een algemene reserve. Aan dit eigen vermogen is een specifieke bestemming gegeven (artikel 43 BBV). De algemene reserve is bedoeld om mogelijk financiële tegenvallers in de toekomst op te vangen. De algemene reserve neemt toe door het toevoegen van een positief jaarresultaat na bestemming. Het Havenschap streeft naar een weerstandsvermogen (algemene reserve) dat boven de 30% ligt.

Het Havenschap kent geen voorzieningen:

Nota weerstandsvermogen

In deze nota wordt ingegaan op het weerstandsvermogen.

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin het Havenschap in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen. De algemene reserve wordt volledig aangemerkt als weerstandsvermogen. In de nota reserves en voorzieningen wordt aangegeven wat het gewenste minimum weerstandsvermogen is.

Nota Bedrijfsvoering

In deze nota wordt ingegaan op de bedrijfsvoering.

In het Havenschap vinden, behoudens het optreden als aandeelhouder en financier van het Havenbedrijf, geen activiteiten plaats.

Het Havenschap heeft geen personeel in dienst. Het bestuurlijk proces en de voorbereiding van de besluitvorming wordt verzorgd door de secretaris van het Havenschap. Deze functie wordt gezamenlijk uitgevoerd door een medewerker van de gemeente en een medewerker van de provincie, waarbij in onderling overleg de werkzaamheden worden uitgevoerd en vervanging kan worden geregeld. De administratie wordt verzorgd door het Havenbedrijf. Wat het Havenbedrijf doet voor het Havenschap is vastgelegd in een overeenkomst van opdracht tot levering van diensten.

Nota Verbondenpartijen

In deze nota wordt aandacht geschonken aan partijen waarin het Havenschap zowel bestuurlijk als financieel belang heeft.

Het Havenschap heeft een 100% belang in het Havenbedrijf.